

Salon kaupunki
Kaupunginhallitus

19.8.2014

Dnro 1904/03.00.00.00/2013

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto
PL 28

00023 Valtioneuvosto

Viite Lausuntopyyntönnö 8.5.2014 (VM065:00/2012)

Lausunto kuntalain kokonaisuudistuksesta

Salon kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 11.8.2014 antaa kuntalain uudistamista koskevasta ehdotuksesta seuraavan lausunnon:

"Ministeriö on otsikoinut lausuntopyynnössään keskeisimmät lakiehdotuksen säännökset, joista lausuntoa ainakin toivotaan. Lausunto on valmisteltu tämän otsikoinnin pohjalta siten, että otsikoin jälkeen on kutakin asiakokonaisuutta koskeva lausunto.

Kunnan toiminnan käsite (6 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevat ehdotukset (7-9 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Kuntatalousohjelma (12 §)

Lausunto:

Kuntatalouden arvioiminen osana julkisen talouden kokonaisuutta kuntatalousohjelmalla on tarkoituksenmukaista. Kun valtion talousarvioesityksen vaikutuksia kuntatalouteen arvioidaan, on osana neuvottelumenettelyä kehitettävä menettely, jolla voidaan realistisesti määrittää kunnan tehtävien ja rahoituksen tasapaino. Perustuslain suojaaman rahoitusperiaatteen toteutumisen kannalta on tärkeää, että kaikki ministeriöt sitoutuvat kuntatalouden tasapainottamiseen.

Kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttaminen (15 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Valtuuston kokoa koskeva sääntely (16 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevat ehdotukset (5 luku)

Lausunto:

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien monipuoliset mahdollisuudet ja keinot osallistua kunnan toimintaan ovat tärkeitä. Esimerkinomainen luettelo mahdollisista osallistumis- ja vaikuttamistavoista on kannatettava. Nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston asettamisen tulisi perustua kunnanhallituksen harkintaan. Vaikuttamismahdollisuuksia tulisi voida toteuttaa paikalliset olosuhteet ja asukkaiden omaehtoisuus huomioiden. Säännökset mainituista neuvostoista sinänsä ovat paikallaan, mutta niiden tulisi olla johdonmukaisesti keskenään samansisältöisiä harkintaan perustuvia ja suositusluonteisia. Kirjoitustapa tulisi olla kaikissa kolmessa säännöksessä samankaltainen kuin vammaisneuvoston kohdalla.

Kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoiset organisointitavat (31 §, 34 §, 38 §)

Lausunto:

Laissa ei ole tarkoituksenmukaista nostaa esille toimielinorganisaatiomalleja. Näistä tilaaja-tuottaja -malli ei edes ole toimielinorganisaatiomalli vaan palvelujen järjestämisen ja tuottamismalli. Selkeintä olisi nykyinsäädännön mukaan mahdollistaa erilaisten mallien kehittäminen ja käyttöönotto nostamatta mitään mallia erityisesti lain kirjaimen tasolle.

Alueellisia toimielimiä koskevat ehdotukset (37 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Kuntastrategia (39 §)

Lausunto:

Kuntastrategian korostaminen kunnan koko toiminnan johtamisen välineenä on nykyisessä monimuotoisessa toimintaympäristössä tärkeää. Sen sijaan seitsemän kohdan esimerkkiluettelo strategiassa huomioitavista asioista ei ole järkevää. Luettelo on omiaan kahlitsemaan strategian laatimista mekaanisesti kaavamaiseen malliin ja rajoittamaan strategiatyön ”hallinnolliseen kuntaan” vapaamuotoisemman ja laaja-alaisemman kehittämis- ja skenaariotyön kustannuksella.

Kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävät (40 § ja 41 §)

Lausunto:

Poliittisen johdon toimintaedellytysten parantaminen kunnan tehtävien ja toimintakentän muuttuessa yhä haastavammiksi on tarkoituksenmukaista. Sen sijaan poliittisen johdon ja virkamiesjohdon työnjako ja tehtävät on ilmaistu epäselvästi ja osin ristiriitaisesti lakiluonnoksen pykälä- ja perusteluteksteissä. 38 §:n mukaan ”Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta” kun taas ”kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa”. Lisäksi vielä 41 §:n mukaan ”Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista valmistelua”. Lain perusteluteksteissä on lisäksi todettu, että kunnanhallitus ”johtaa kunnan toimintaa käytännössä”. Nämä epäselvät ja osin päällekkäiset tehtävämäärittelyt ovat omiaan lisäämään epäselvyyksiä kunnan johtamisessa ja toimivaltarajoissa. Tärkeää on vähintäänkin lain perusteluteksteissä selkeästi erottaa kunnan operatiivinen johtaminen poliittisesta johtamisesta. Lakiteksti tulisi laatia siten, että se mahdollistaisi suoran vaaleilla tapahtuvan pormestarin valinnan.

Johtajasopimus (43 §)Lausunto:

Johtajasopimuksen hyväksyntää valtuustossa ei pidä lainsäädännöksellä määrittää, vaan kunnalla on oltava mahdollisuus hyväksyä sopimus myös kunnanhallituksessa. Väljempi sääntely tältäkin osin mahdollistaa paikallisten olosuhteiden ja johtamiskulttuurin huomioimisen.

Omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevat ehdotukset (6 §, 47-49 §)Lausunto: Ei huomautettavaa**Kuntien yhteistoimintaa koskevat ehdotukset (8 luku)**Lausunto: Ei huomautettavaa**Luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetut muutokset, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytär yhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevat ehdotukset (74 § 1 ja 4 mom)**Lausunto:

Aiemmat säännökset kunnanhallituksen jäsenen esteellisyydestä osallistua tytär yhteisöä koskevan asian käsittelyyn kunnanhallituksen päätöksenteossa ovat riittävät eikä säännöstä tytär yhteisön jäsenen vaalikelvottomuudesta kunnanhallitukseen pidetä tarkoituksenmukaisena.

Päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevat ehdotukset (81 § ja 82 §)Lausunto: Ei huomautettavaa**Sidonnaisuuksien ilmoittaminen (85 §)**Lausunto: Ei huomautettavaa**Kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevat ehdotukset (19 § 2 ja 83 § 3)**Lausunto: Ei huomautettavaa**Otto-oikeuden rajaaminen kunnanhallitukselle (93 §)**Lausunto:

Säännöksessä tai lain perusteluissa olisi syytä selkiyttää, että otto-oikeutta tulee käyttää kunnan jäsenen oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyn määräajan puitteissa. Näin erotetaan selkeästi otto-oikeuden käyttöaika asianosaisen oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetystä määräajasta.

Toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevat ehdotukset (99 §-101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 §, 110 §, 141 §)Lausunto: Ei huomautettavaa

Alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjassa ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)

Lausunto:

Alijäämien kattamisen velvoitteen ulottaminen kuntayhtymiin on ongelmallista erityisesti suunniteltuja laajoja sote-alueita ajatellen. Kyseiset sote-kuntayhtymät ovat valtavan kokoisia, lukuisten kuntien omistamia ja toimivat valtion tiukassa ohjauksessa. Näin ollen yksittäisten kuntien mahdollisuudet toiminnan ja talouden ohjaamiseen ovat olemattomat, mutta tästä huolimatta viimekätinen taloudellinen vastuu velvoitteena kattaa alijäämät jäisi kunnille.

Kuntayhtymien alijäämien kattamissäännöksiin olisi syytä lisätä menettely, jossa kuntayhtymä velvoitetaan toisen alijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen valmistelevaan osakaskuntien johdolla alijäämän kattamisen edellyttämät toimenpiteet. Tämä menettely edellyttäisi kuntayhtymän ja osakaskuntien puuttumaan syntyviin alijäämiin jo aikaisessa vaiheessa ennen varsinaisen arviointimenettelyn edellytysten täyttymistä. Tämä huomioden 111 § 6 mom. voisi kuulua seuraavasti: "Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin, mikäli kuntayhtymään ei kahden peräkkäisen alijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen ole osakaskuntien johdolla saatu aikaan toimivaa talouden tasapainottamissuunnitelmaa".

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettely (119 § ja 120 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Tarkastuslautakuntaa koskevat ehdotukset (122 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Tilintarkastus (123 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeus (125 §)

Lausunto: Ei huomautettavaa

Kunnan toimintaa markkinoilla koskevat ehdotukset kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien myöntämisen rajoittaminen, kunnan kiinteistön luovutus ja julkisen palvelun velvoite (15 luku)

Lausunto: Ei huomautettavaa"

Kaupunginjohtaja

Antti Rantakokko

Kansliapäällikkö

Irma Nieminen